

159 SOMALILAND - ETIOPIE - KOMORY

Pro milovníky Afrického kontinentu je určená kniha z edice LIVINGSTONE, [VÝCHODNÍ AFRIKA](#) - PRŮVODCE NA SAFARI, KEŇA - TANZANIE - UGANDA - ETIOPIE. Zkušení cestovatelé a znalci Afriky, Petr Hejtmánek a Roman Filipický, v knize popisují nejen safari trasy ve vyhlášených národních parcích, ale i méně známá, o to však zajímavější místa východní Afriky. Bonusem je foto přehled unikátních etnik, nejlepších lokalit i přehled bohaté flory a fauny. První česky psaný průvodce východní Afrikou i Etiopií vám umožní i získání prvotních informací o cestě na jih. K dostání je u nás v kanceláři, v případě zájmu zašleme na dobírku.

CHARAKTERISTIKA AKCE

Poznávací zájezd, který kombinuje tajemný Somaliland, etiopské hory i exotické Komory. Akce je určená těm, co nehledají katalogovou dovolenou, ale skutečné poznání. Čekají nás skalní malby staré tisíce let, dramatická horská panoramata, sopky i koupání v Indickém oceánu. Několikahodinové túry jsou běžné obtížnosti, všechny podnikneme nalehko, nejvýše do 3 880 m. Náročnější může být zdejší klima. Po celou dobu akce budeme využívat pronajatá vozidla (džipy 4x4, minibus), která budou řídit místní řidiči. Ubytovaní budeme v jednoduchých hotýlcích se snídaní, 2x plná penze v Hargeise.

Do časového harmonogramu nejsou zařazeny žádné noční přesuny.

Cesta je expedičního charakteru, země ještě nejsou „turisticky objevené“ a tedy program zájezdu / expedice může být na místě ad hoc upraven vzhledem k aktuální situaci.

CESTOVNÍ DOKLADY

Budete potřebovat platný cestovní pas (platnost minimálně 6 měsíců po návratu zpět do České republiky) s minimálně se třemi čistými stránkami (pozor, na stránce nesmí být ani propité razítko z předchozích stránek). Je vhodné vzít si s sebou fotokopie dvoustrany pasu s osobními údaji a 2 pasové fotografie (pro případ ztráty nebo krádeže pasu). Pokud vlastníte dva pasy, doporučujeme si je oba vzít s sebou a každý uložit na jiné místo.

U nezletilých osob cestujících v doprovodu pouze jednoho nebo žádného z rodičů musíte mít u sebe i všechny dokumenty potřebné k jeho cestování do všech navštívených zemí, např. kopie rodného listu, souhlas druhého rodiče s cestou. Před odjezdem konzultujte v CK.

VÍZOVÁ POVINNOST

Pro občany ČR:

- **Somaliland** – vízová povinnost pro občany ČR. Poplatek za vízum na 30 dní 61 USD po příletu.
- **Etiopie** – online vízum za poplatek 62 USD. V případě vyřízení přes naši CK je včetně administrativního poplatku za vyřízení celková cena 2300 Kč.
- **Komory** – vízová povinnost pro občany ČR. Poplatek za vízum 30 € po příletu.

Pokud cestujete s pasem jiného státu, je nutné si před cestou samostatně ověřit vízovou povinnost do navštívených zemí.

CO VZÍT S SEBOU

Jelikož se jedná o poznávací zájezd, je praktické vzít si s sebou jen to nejpodstatnější. Při výběru dávejte přednost sportovnímu oblečení. Pro přepravu věci doporučujeme zvolit kufr nebo cestovní tašku. Jako příruční zavazadlo doporučujeme menší skladný batůžek, který je vhodný nejen jako příruční zavazadlo, ale využijeme jej i v průběhu zájezdu. Vhodná je vložka do spacáku ke zvýšení pocitu „domácího“ prostředí i hygieny. Pevnější nízké trekové boty, sandály – v těch absolvujeme většinu pobytu. Lehké bavlněné kalhoty, kraťasy. Bunda - nejlépe

ADRESA

Livingstone s.r.o.
Marešova 14
602 00 Brno

TELEFON

+420 542 214 542
+420 603 877 182

EMAIL A WEB

info@livingstone.cz
www.livingstone.cz

nepromokavá, případně pláštěnka. Trička s krátkým i dlouhým rukávem, mikina. Pokrývka hlavy. Sluneční brýle s UV filtrem. Kvalitní opalovací krémy s vyšším ochranným faktorem. Repelent. Nutné je mít s sebou baterku nebo čelovou svítilnu. Ručník.

K elektronickému vybavení (foťáky, kamery, tablety, apod.) doporučujeme přibalit i kvalitní a odolný obal proti prachu, vodě či oděru, předejdete tak jejich případnému poškození!

Rozhodně s sebou neberte žádné dárky pro děti (tužky, sladkosti apod.). Jejich rozdávání je turistům v Etiopii zakázáno.

Upozornění pro kuřáky: Dle platných zákonů je v Etiopii zakázán prodej a kouření elektronických cigaret a vaporizérů. Tento zákaz může být důrazně vynucován, od zabavení veškerých cigaret již na hranicích po nemalé pokuty.

ZDRAVÍ

S cestami do exotických zemí často souvisí i zvláštní zdravotní opatření. Do některých zemí jsou vyžadována povinná očkování, jiná jsou pouze doporučena. V tabulce níže jsou uvedena pouze nejčastější očkování pro cesty do exotických zemí. Upozorňujeme, že se tento stav může měnit. Očkování doporučená mohou být vyžadována jako povinná a naopak.

Vakcinaci a užívání léků je potřeba konzultovat s odborným lékařem.

• Žlutá zimnice	Povinné*
• Hepatitida A+B	Doporučené
• Břišní tyfus	Doporučené
• Antimalarika	Doporučená

*Očkování proti žluté zimnici se vyžaduje od všech přijíždějících cestovatelů, kteří přijíždí z oblastí, kde se žlutá zimnice vyskytuje, případně strávili v transitu v zemi výskytu více než 12 hodin. Pokud přilétáte například z Keni, je tedy nutné mít s sebou certifikát o tomto očkování, aby se předešlo jakýmkoli administrativním nedopatřením. Lidé starší 60 let mohou mít lékařské potvrzení, že ze zdravotních důvodů nemohli být očkováni.

Se žádostí o odbornou konzultaci se obraťte na specializovaná centra cestovní medicíny. Jejich síť najdete po celé České republice - Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Plzeň, Zlín, Hradec Králové, Pardubice a další. Adresy a kontakty jsou uvedeny na www.ockovacentrum.cz.

Vezměte s sebou platný mezinárodní očkovací průkaz. Doporučujeme, abyste s sebou měli kromě dostatečné zásoby léků, které pravidelně užíváte, také příruční lékárničku s léky a potřebami na případné zdravotní obtíže (střevní potíže, bolest, horečka apod.). Nezapomeňte před odjezdem navštívit kromě svého lékaře i zubaře.

POJIŠTĚNÍ

Cestovat do vzdálených končin bez cestovního pojištění je velké riziko. Pro kvalitu servisu, spolehlivost a rozsah plnění i nadále zůstáváme u ERGO Cestovní Pojišťovny, a.s. V rámci vaší cesty jste informace o možnostech pojištění obdrželi od pracovníků CK již dříve a v případě zájmu bylo pojištění léčebných výloh i případné pojištění storna uzavřeno.

V případě, že se během zájezdu plánujete zúčastnit některé z aktivit jako je rafting, lezení, slaňování, výstup na vrchol vyšší než 3 500 m, potápění, bungee jumping, jízda na koni, apod. NEZAPOMEŇTE si sjednat patřičné připojištění na tyto aktivity!

Více informací o pojištění a pojistné podmínky naleznete u pracovníků CK nebo na webových stránkách www.livingstone.cz/prakticke-informace/cestovni-pojisti Pokud se rozhodnete si cestovní pojištění sjednat samostatně, prosíme o sdělení názvu pojišťovacího ústavu a čísla pojistné smlouvy garantovi zájezdu před vaším odletem.

Pojištění proti ztrátě likvidity čili proti úpadku CK, je nutnou samozřejmostí. My jsme pojištěni u ERGO Cestovní Pojišťovny, a.s. Tato pojistka je zahrnuta v cenách našich zájezdů. Doklad o pojištění proti ztrátě likvidity od nás obdržíte na vyžádání. Další informace naleznete na www.livingstone.cz/o-nas/pojisteni-ck

VALUTOVÉ VYBAVENÍ

Místní měna:

- Somaliland: 1 USD = 571 SLSH (somalilandský šilink)
- Etiopie: 1 USD = 149 ETB (etiopský birr)
- Komorské ostrovy: 1 EUR = 492 KMF (komorský frank)

Kurzy místní měny lze orientačně zjistit na <https://www.oanda.com/currency/converter/>

Nejvýhodnější měnou na cestu do **Somalilandu** a **Etiopie** jsou americké dolary. Lepší kurz je za bankovky vyšších hodnot (50, 100). **Nutné jsou dolarové bankovky vydané v roce 2013 a novější.** Za starší dolary je v Africe horší kurs nebo je nechtějí vůbec! Velkým problémem je mít s sebou dolary falešné (což už se také stalo). Doporučujeme měnit valutu v bance s patřičným potvrzením.

Na **Komorské ostrovy** je lepší vzít eura, jelikož jsou druhou neoficiální měnou.

Somaliland je pro cestovatele velmi levná destinace. V Somalilandu se běžně platí americkým dolarem, zejména pokud se jedná o vyšší položky. Přesto si vezměte i bankovky nižších hodnot. Jedná se o velmi levnou destinaci. Jídlo v lokální restauraci se pohybuje okolo 3 USD (velká porce masa s rýží), káva v lepším hotelu 1 USD. Somalilandský šilink není oficiálně uznanou měnou a kvůli hyperinflaci a absenci mezinárodní uznatelnosti nelze somalilandský šilink po návratu běžně zpět směnit za korunu.

Cenová hladina v Etiopii je zhruba srovnatelná s úrovní cen u nás. Vezená dolarová suma záleží především na množství nakoupených suvenýrů, kterých je tu opravdu nepřeberné množství, ochutnávek exotické kuchyně. Poplatky se platí i za vstupy do vesnic a focení (vstupy do vesnic se pohybují kolem 300 Birr/osoba + poplatky za focení (cca 5 Birr/foto)

Na základě žádosti průvodce si jeho jménem dovoluujeme informovat, že průvodce doporučuje neměnit místní etiopskou měnu Birr ve směnárně na letišti! Především je to z časových důvodů (na letišti je jen jedno místo, kde je směna možná, a bývá tam velká fronta). Veškerá výměna proběhne podle pokynů průvodce až v Addis Abeba.

Ceny na Komorských ostrovech jsou v průměru srovnatelné nebo o něco nižší než v Česku. Jídlo v levné restauraci cca 2700 KMF (cca 135 Kč), místní pivo 500 KMF (cca 25 Kč), balená voda 1,5 l cca 300 KMF (cca 15 Kč).

Na nezbytné výdaje doporučujeme částku od 550 USD výše. Uvedené kapesné se doporučuje vzít v hotovosti.

PLATEBNÍ KARTY

Platební karty jsou akceptovány velmi zřídka (Visa a MasterCard). Bankomatů je velmi málo a v naprosté většině

SPROPITNÉ

Výše spropitného je obtížné a neustálé téma. Místní průvodce/řidič očekává alespoň drobný finanční obnos. Záleží především na vaší spokojenosti. Standardně se dává částka cca 80 USD/osoba. Stejně tak nosiči, obsluha v restauraci či taxikáři očekávají drobné spropitné, obvykle se počítá s cca 10%, je-li obsluha dobrá. Hoteloví nosiči vám za částku 1 USD rádi pomohou s vašimi zavazadly na pokoj. Dále je třeba nechat spropitné i za pomoc při nakládání/vykládání zavazadel personálem hotelů.

UBYTOVÁNÍ

Jednoduché hotýlky s vlastním příslušenstvím a se snídaní. V Hargeise je zajištěna plná penze. Do míst, kam se společně vydáváme, často ještě nedokázalo kvalitnější ubytování dorazit. Etiopie a Somaliland nejsou zeměmi s

miliony turistů a s perfektně fungující infrastrukturou. Je stále exotickou zemí zatím nepřeválcovanou turistickým ruchem, proto i kvalita ubytování a úroveň služeb je ve srovnání s Evropou na nižším standardu.

DOPRAVA

Po celou dobu pronajatými auty a džípy 4x4, které řídí místní řidiči. Kvalita silnic je na některých místech výrazně horší než u nás (prašné cesty či šotolina).

STRAVA A NÁPOJE

Do ceny zájezdu jsou zahrnuty snídaně. Plná penze je v 3. a 4. den v Hargeise. Většinou se stravujeme společně v restauracích a jídelnách. Průvodce je nápomocen s výběrem restaurace.

Národním jídlem Somalilandu je Bariis Iskukaris – aromatická a kořeněná rýže. Její příprava odráží africké, arabské a indické vlivy. Rýže se restuje s cibulí, olejem a kořením (kardamom, hřebíček, skořice). Často se vaří ve vývaru a barví kurkumou. Tradičně se servíruje s pomalu vařeným masem (hovězí, kozí nebo velbloudí). Běžnou součástí je čerstvý salát a netradičně také nakrájený banán, který se jí společně s rýží pro vyvážení pikantních chutí. Oblíbené jsou také tenké placky „lahoh“, podobné etiopské indžeře, nebo pokrm „suqaar“, směs restovaného masa se zeleninou. Díky poloze u Adenského zálivu jsou běžné čerstvé ryby a mořské plody. Velmi populární je sladký somálský čaj s kardamomem a kořením. Ve větších městech lze najít i restaurace nabízející arabskou, etiopskou nebo mezinárodní kuchyni. Alkohol je vzhledem k islámským tradicím většinou nedostupný.

Národním jídlem Etiopie je indžara - velká kvašená placka nakyslé chuti, která se připravuje z místní obiloviny nazývané "tef" (Milička habešská). Indžara se konzumuje s kořeněnou směsí z masa a zeleniny. Na přípravu se používá většinou skopové, hovězí nebo rybí maso. Pro vegetariány lze dostat i bezmasou variantu pouze se zeleninou. Indžara se podává na velkém talíři, směs je vždy zvlášť, nabírá se utrženým kouskem indžary. Jí se zásadně pravou rukou, protože v Etiopii je každé jídlo darem od Boha. V Etiopii lze v některých restauracích dostat i evropská jídla – hlavně špagety (pozůstatek krátké a neúspěšné italské okupace). Mají zde dostatek hovězího masa, steak je tak velice dostupný a levné jídlo. Stejně tak ryba, kuřecí je dost vzácné.

Téměř všude jsou k dostání nealkoholické nápoje – dominují výrobky firmy Coca Cola. Milovníky kávy určitě zaujme pravý kávový obřad, který můžete zažít snad jen v Etiopii, neboť právě tato země je hlavním exportérem kávy Arabica. Z alkoholických nápojů za zmínku stojí pivo. Převažuje pivo lahvové, ale na některých místech mají i točené. Výběr je poměrně široký.

Zajímavostí jsou místní alkoholické nápoje. Talla je nápoj spíše nakyslé chuti a vyrábí se z ječného sladu a sušených listů jistého stromu, kterým se říká Gešo (gesho). Vaří se podobně jako naše pivo, ale chuť je jiná. Nápoj je kvašený, mírně alkoholický a nesmí chybět v žádné domácnosti. Více alkoholickým nápojem je Tadž (Tedj), který se vyrábí kvašením medu. Je sladký a silný asi jako víno. Místní kořalky Arake se vyrábí ponejvíce z ječmene, ale také z prosa nebo kukuřice. Někdy se dochucují medem, kávou. Domorodci občas žvýkají listy rostliny katy jedlé, mírná droga (je legální).

Voda z místních zdrojů se nedoporučuje používat ke konzumaci ani k čištění zubů. Nedoporučuje se konzumovat nápoje s ledem. Na „vnitřní dezinfekci“ si můžete přibalit vzorek domácí pálenky, kterou doporučujeme přelít do plastové láhve (menší hmotnost, nižší riziko rozbití).

Orientační ceny jídel a nápojů: pivo (výběr je poměrně široký, lahvové i točené) 70 – 100 Birr, láhev vody (2l) 50 Birr, hlavní jídlo 400-600 Birr, polévka 300 Birr, káva 30-50 Birr, cola 70 Birr

Národním jídlem Komorských ostrov je Langouste à la vanille (humr ve vanilkové omáčce). Jde o delikatesu, která kombinuje africké suroviny s francouzskými kulinářskými vlivy. Omáčka je redukcí bílého vína, šalotky, másla a vanilkového lusu. Pokrm se často podává na lůžku z čerstvého špenáteu nebo bylinek. Další oblíbenou specialitou je M'tsolola - sytý guláš z ryb a zelených banánů vařený v kokosovém mléce. Mataba je pokrm z drcených listů manioku (připravuje se podobně jako špenát) a kokosového mléka, často podávaný s rybou a rýží.

KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Somaliland má převážně horké a suché podnebí. Pobřežní oblasti kolem Berbera patří k nejteplejším místům Afriky, letní teploty zde často přesahují 40 °C. Ve vnitrozemí a horských oblastech kolem Hargeisa jsou teploty mírnější, obvykle mezi 20–30 °C. Během roku se střídají dvě kratší období dešťů – na jaře a na podzim. Nejvhodnější dobou k cestování bývá období od listopadu do března, kdy jsou teploty příjemnější.

Klima v Etiopii je různorodé, od velmi chladných oblastí na vysočině, po velmi horké oblasti v nízkých polohách. Vzhledem k poloze vůči rovníku by měla většina území náležet k monzunovému tropickému klimatu, ale velká členitost (většina území leží v nadmořské výšce vyšší než 1 500 m) zapříčinila rozdělení Etiopie do 3 klimatických zón: Dega - chladná zóna, oblasti nad 2 600 m. Teploty se zde pohybují od mrazu - 16°C. V této zóně se nachází většina vysokohorské vegetace. Woyina Dega - střední zóna 2 600 m - 1 500 m. Teploty se pohybují 16°C - 30°C. V tomto pásmu žije většina obyvatelstva Etiopie. Qola - horká zóna pod 1 500 m, zde se vyskytuje tropické i aridní klima, teploty 27°C - 50°C. „Období dešťů“ trvá od poloviny června do poloviny září (v jižních částech vysočiny déle). Tomuto období předchází období příležitostných srážek únor - březen. Ostatní období roku je suché. V oblasti řeky Omo jsou vždy průměrné teploty ve dne 23°C a více.

Komorské ostrovy mají tropické přímořské klima s celoročními teplotami mezi 24 °C a 30 °C. Z hlediska srážek se dělí na dvě hlavní sezóny. Období dešťů (listopad – květen) s horkým a velmi vlhkým počasím a častými, intenzivními monzunovými dešti. Období sucha (červen – říjen) s chladnějším a sušším obdobím, kdy teploty klesají k příjemnějším hodnotám. Vlhkost vzduchu je v této době nižší, což z něj činí ideální období k návštěvě.

Hargeisa												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nejvyšší průměrná teplota (°C)	24	26	28	29	30	31	29	29	30	28	26	24
Průměrné srážky (mm)	2	11	25	85	65	33	39	55	65	29	8	1

Addis Abeba												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nejvyšší průměrná teplota (°C)	16	17	19	20	21	22	18	18	17	16	16	15
Průměrné srážky (mm)	18	41	72	84	82	119	250	260	161	32	08	11

Moroni												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nejvyšší průměrná teplota (°C)	30	30	31	30	30	28	28	28	28	29	30	30
Průměrný počet deštivých dnů	18	16	17	17	13	12	12	11	11	10	12	15

JAZYK A NÁBOŽENSTVÍ

Somaliland: úředními jazyky jsou somálština, arabština a angličtina. Somálština je hlavním mateřským jazykem většiny obyvatel a slouží jako primární dorozumívací prostředek. Arabština se vyučuje ve školách. Angličtina je široce používána v administrativě, obchodu a na univerzitách. Téměř všichni obyvatelé jsou sunnitskými muslimy. Islám je státním náboženstvím a tvoří základní pilíř národní identity.

Etiopie: Úředním jazykem je amharština. Ve velkých městech většina obyvatel pod 40 let hovoří i anglicky. Nejrozšířenějším náboženstvím je etiopské ortodoxní křesťanství a islám. Obě náboženství velmi ovlivňují každodenní život obyvatel, z čehož vyplývají s tím související zvyky, tradice a pravidla chování.

Komorské ostrovy: úředními jazyky jsou komorština, arabština a francouzština. Komorština je bantuským jazykem, kterým mluví většina obyvatel v běžné komunikaci. Francouzština je hlavní jazyk administrativy, obchodu a vzdělání. Islám je považován za státní náboženství a výrazně ovlivňuje každodenní kulturu, tradice i společenské normy obyvatel.

ČAS

Zapomeňte na naše evropské pojetí a vnímání času. V průběhu akce se můžeme dostat do situací, kdy bude čas skutečně gumový, a my budeme muset čekat. Obrnit se trpělivostí patří k základním předpokladům výpravy. V Etiopii se užívá jiný kalendář. Rok má 12 měsíců po 30 dnech a 13. měsíc má 5 nebo 6 dní, podle toho, zda je přestupný či ne. Nový rok připadá na 11. nebo 12. září. V důsledku toho je Etiopie sedm let a osm měsíců „za“ zbytkem křesťanského světa.

Časový posun:

- Somaliland: +1 hodina v době letního času, + 2 hodiny v době zimního času.
- Etiopie: +1 hodina v době letního času, + 2 hodiny v době zimního času.
- Komorské ostrovy: +1 hodina v době letního času, + 2 hodiny v době zimního času.

VAŠE PŘÍPADNÉ DOTAZY RÁDI ZODPOVÍME

V Brně:

písemně: LIVINGSTONE, s.r.o., Marešova 14, 602 00 BRNO
telefonicky: 542 214 645
e-mailem: info@livingstone.cz
osobně: po – pá 9.00 – 16.00 hodin

Naši nabídku zájezdů najdete na www.livingstone.cz